

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Львівський національний університет імені Івана Франка
 Відокремлений структурний підрозділ
 «Педагогічний фаховий коледж
 Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора

« 31 »

О.І.Сурмач

2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
 Спеціальність **013 Початкова освіта**

Статус дисципліни _____ нормативна _____
 Нормативна (вибіркова)

Циклова комісія викладачів фахових дисциплін початкової освіти
 Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисциплін	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Денна	I	II	120/4	60	18	-	16		26	-	-	-
	II	III		60	18	-	18		24	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки _____ фахового молодшого бакалавра _____
 Освітньо-професійний ступінь

Розробники:

Г.В.Подановська
 Підпис Ініціали та прізвище викладача (науковий ступінь та вчене звання)

О.О. Цигилик – Копцюх
 Підпис Ініціали та прізвище викладача (науковий ступінь та вчене звання)

Затверджено на засіданні циклової комісії.

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Голова циклової комісії _____ Г.В.Подановська _____
 Підпис Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні Педагогічної ради Коледжу.

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: забезпечити майбутніх учителів початкових класів знаннями теоретично обґрунтованих і практично перевірених шляхів і методів навчання та виховання на уроках української мови і літературного читання; розвинути в студентів уміння застосовувати теоретичні положення в практиці викладання мови; прищепити навички добору і використання найбільш раціональних й ефективних методів і прийомів навчання дітей грамоті, читанню, письму; розкрити принципи з'ясування понять фонетики, граматики, розвитку логічного мислення й усного та писемного мовлення.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є зміст, система принципів, форм, методів, прийомів та засобів ефективного навчання української мови і виховання читачів-учнів засобами художнього слова.

Завдання:

- підготувати майбутніх початкових класів до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної школи, реалізації концепції мовної освіти в Україні;
- забезпечити засвоєння студентами теоретичних знань і професійних умінь, які допоможуть їм формувати в учнів мовну і мовленнєву компетенцію, виховувати свідомих громадян України;
- ознайомити з системою вправ і методикою їх застосування при вивченні мовних одиниць;
- показати форми підготовки вчителя до організації навчального процесу;
- розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки, уміння працювати з навчально-методичною літературою.

Заплановані результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретико - методичні засади викладання методики навчання української мови у початковій школі;
- предмет, завдання та зміст даної дисципліни;
- основи організації навчального процесу у початковій школі.

вміти:

- раціонально та науково обґрунтовано організувати самостійну роботу учнів;
- правильно контролювати та оцінювати знання, вміння і навички учнів;
- раціонально добирати, а при необхідності виготовляти дидактичний матеріал, наочність до занять відповідно до їх пізнавальної мети;
- своєчасно й уміло використовувати ТЗН і засоби мультимедіа для проведення занять з мовознавчих дисциплін;
- співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета.

У процесі навчання студенти повинні набути таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності:

СК1 Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації

змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК2 Здатність до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації освітнього процесу в початковій школі.

СК3 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК6 Здатність визначати мету та завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими.

СК7 Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК9 Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК 14. Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.

Програмні результати навчання:

РН1 Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН2 Дотримуватися нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

PH3 Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя.

PH5 Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

PH6 Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

PH7 Проводити моніторинг якості навчальних досягнень, здійснювати контроль і оцінювання учнів початкової школи.

PH14 Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

PH15 Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ

Тема 1. Методика навчання української мови в початкових класах як окрема навчальна дисципліна

Предмет і завдання курсу. Основні розділи курсу, їхня зумовленість змістом, завдання рідної мови як навчальної дисципліни в системі занять у початкових класах. Зв'язок методики викладання української мови в початкових класах з іншими науками. Наукові основи побудови курсу методики викладання української мови в початкових класах. Джерела вивчення курсу методики викладання української мови в початкових класах. Основна література, її структурні компоненти, відомості про авторів, цільове призначення. Діючі підручники для початкової школи. Альтернативні підручники (спільні та відмінні підходи вчених до побудови підручників).

Тема 2. Лінгводидактичні та психолінгвістичні основи методики навчання української мови в початковій школі. Інтегрований підхід до навчання у НУШ. Сучасні методи та прийоми вивчення мови в початкових класах

Державний стандарт початкової освіти. Лінгводидактична основа методики навчання молодших школярів рідної мови з урахуванням взаємозв'язку всіх її аспектів. Психолінгвістичні основи методики навчання української мови в початковій школі. Принципи навчання української мови. Класифікація методів навчання. Форми і способи інтегрованого навчання у НУШ. Сучасні методи та прийоми вивчення мови в початкових класах.

Тема 3. Методика проведення різних типів уроків української мови в початковій школі. НУШ та інноваційні технології на уроках української мови: інтегроване навчання, технологія формування та розвитку критичного мислення, LEGO технології

Урок – основна форма навчання рідної мови. Особливості структури різних типів уроків української мови. Форми і способи інтегрованого навчання у НУШ. Використання методів технології розвитку критичного мислення на уроках української мови: «мозковий штурм», «сенкан», «прес», «кубування», «робота в групах». Використання LEGO технології на уроках української мови в початкових класах.

Тема 4-5. Методика навчання грамоти

Короткий огляд історії методів навчання грамоти за мовними одиницями (буква, звук, склад, слово), видами розумової діяльності (аналітичні, аналітико-синтетичні, синтетичні). Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. Прийоми звукового аналізу і звукового синтезу. Періоди навчання грамоти, завдання кожного з них. Добукварний

період навчання грамоти: основні завдання, особливості структури і методики проведення уроків. Структура і методика уроків читання і письма у букварний період. Особливості уроків післябукварного періоду.

Модульна контрольна робота № 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ВИВЧЕННЯМ ЛЕКСИКОЛОГІЇ, МОРФЕМНОЇ БУДОВИ СЛОВА, ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ, ОРФОГРАФІЇ

Тема 6-7. Методика вивчення фонетики і графіки

Методика ознайомлення з особливостями голосних і приголосних звуків. Методика опрацювання голосних звуків та букв, якими вони позначаються. Розкриття співвідношення між звуками і буквами. Робота над звукосполученнями «йа», «йу», «йе», «йі» і позначення їх буквами «я», «ю», «є», «ї». Розкриття понять «тверді» і «м'які» приголосні звуки, способи позначення на письмі. Зіставлення дзвінких і глухих при голосних за акустичними властивостями, місцем і способом творення. Вироблення в учнів навичок поділяти слова на склади, виділяти наголошений склад. Методика проведення повного звуко-буквеного розбору слів. Використання елементів фонетичної транскрипції при характеристиці звукового складу слова.

Тема 8. Методика навчання орфографії

Психологічні основи методики навчання орфографії. Процес формування орфографічних дій і навичок правопису. Умови формування в учнів орфографічної грамотності. Правила правопису. Робота над їх засвоєнням. Система орфографічних вправ і їх роль у набутті учнями міцних орфографічних навичок. Види правописних вправ: різні види списування, письмо по пам'яті, звуко-буквений аналіз слів, робота з орфографічним словником. Методика проведення орфографічного розбору. Методика роботи над фонетичними написаннями. Засвоєння молодшими школярами морфологічних написань. Особливості засвоєння смислових написань. Запам'ятовування історичних написань. Робота над попередженням орфографічних помилок.

Тема 9-10. Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів орфографічного грамотного письма

Навчальні диктанти і їх місце у здобутті учнями орфографічно правильного письма. Види диктантів за способом сприймання тексту (зорові, слухові, зорово-слухові), за прийомами запобігання помилок (попереджувальні, пояснювальні, коментоване письмо), за характером відтворення мовного матеріалу (дослівні, вибіркові, вільні, творчі, із завданнями). Методичні вимоги і прийоми проведення різних видів навчальних диктантів.

Тема 11 -12. Методика вивчення елементів лексикології

Завдання вивчення лексикології в початковій школі. Наукові засади методики навчання елементів лексикології в початковій школі.

Поняття про слово, його значення. Способи і прийоми пояснення значення слів. Робота над переносним значенням слів. Робота з багатозначними словами. Робота над синонімами. Засвоєння молодшими школярами явища омонімії. Методика лексичного розбору. Методика роботи над синонімами, антонімами, словами з переносним значенням. Види вправ з лексики.

Тема 13. Психолого-педагогічні особливості словникової роботи в початковій школі

Характеристика словника молодшого школяра. Словникова робота в початковій школі, її завдання і основні напрямки. Прийоми пояснення чи уточнення значення слів. Методика вдосконалення дитячого мовлення на лексичному рівні. Види вправ з лексики. Активізація словника учня. Лексичні помилки, їх типи, прийоми виправлення і запобігання. Лексичні вправи на розвиток мовлення.

Тема 14. Методика вивчення морфемної будови і знайомство з елементами словотворення

Завдання та етапи вивчення морфемної будови слова. Лінгвістичні засади методики вивчення морфеміки і словотвору в початковій школі. Пропедевтика словотворчої роботи в 1–2 класах. Значення і завдання роботи по вивченню морфемної будови слова. Обсяг знань, умінь і навичок з морфемної будови слова, які повинні здобути учні в молодших класах.

Тема 15. Засвоєння молодшими школярами понять із галузі морфеміки і словотвору

Прийоми виділення в слові значущих частин. Визначення їх місця в будові слова і ролі у вираженні значення слова. Застосування словотворчих вправ. Робота над розширенням активного словникового запасу школярів. Зв'язок морфемного розбору слів із звуко-буквеним та орфографічним аналізом. Методика здійснення морфемного розбору слів. Поглиблення знань учнів про морфемну будову слова та словотворення під час вивчення основних частин мови. Робота над значущими частинами слова в аспекті розвитку мовлення молодших школярів.

Модульна контрольна робота № 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ГРАМАТИЧНИХ ПОНЯТЬ.

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Тема 16 - 17. Методика вивчення частин мови

Етапи і методика формування граматичних понять («Частини мови»). Методика вивчення частин мови. Формування у молодших школярів поняття про частини мови на основі виявлення їх лексичного значення, граматичних ознак і синтаксичної ролі. Система вивчення іменника, прикметника, дієслова, числівника, займенника, прислівника. Методика опрацювання службових частин мови. Мовний розбір, його види і методика проведення.

Тема 18. Методика роботи над елементами синтаксису

Значення знань з синтаксису в початкових класах. Вироблення початкових уявлень про словосполучення і речення. Вправи на поширення словосполучень за питаннями і виділення словосполучень з речення. Робота над реченням. Робота над засвоєнням поняття «основа речення», «головні члени речення». Навчання учнів встановлювати граматичні зв'язки слів у реченні. Принципи розташування граматичного матеріалу за роками навчання. Найпоширеніші помилки у побудові словосполучень і речень, прийоми запобігання їм.

Тема 19. Формування уявлень про ускладнене речення

Вивчення однорідних членів речення. Ознайомлення зі складним реченням. Види вправ з синтаксису. Застосування аналітико-синтетичних вправ при вивченні речення в різних класах. Формування уявлень про речення, різні за метою висловлювання. Методика формування уявлень про речення. Види вправ з синтаксису та методика їх проведення.

Тема 20-21. Наукові основи методики розвитку зв'язного мовлення молодших школярів.

Загальне уявлення про зв'язне висловлювання. Текст як одиниця мовлення. Будова тексту. Поділ текстів за призначенням, за типами і стилями викладу, за жанрами. Ознайомлення учнів з поняттям текст у 1–2 класах. Робота над текстом у 3–4 класах. Ознайомлення з поняттям «тема і мета тексту». Зміст програмних вимог з розділу «Текст». Текстотворчі вправи. Використання наочності у формуванні поняття про текст. Розвиток мовлення молодших школярів на рівні тексту.

Тема 22. Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів на уроках української мови. Методика формування аудіативних умінь.

Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Завдання з аудіювання на уроках української мови. Психолого-педагогічні основи навчання аудіювання. Особливості та види аудіювання. Розвиток слухової пам'яті. Розвиток

розуміння змісту прослуханого. Види вправ для розвитку навичок аудіювання. Тестування.

Тема 23. Робота над продуктивними видами мовленнєвої діяльності: говоріння, письмо.

Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Діалогічне мовлення. Зміст роботи з діалогічного мовлення. Навчальні діалоги. Діалог як засіб спілкування з іншими суб'єктами говоріння. Типи діалогів. Етикет слухання. Перевірка діалогічного мовлення. Монолог. Сторітеллінг – ефективна технологія розвитку мовленнєвої компетентності молодших школярів.

Переказ. Види переказів. Методика їх проведення. Усні та письмові перекази. Учнівські твори. Класифікація учнівських творів. Складання творів за спостереженням та за картиною. Перевірка зв'язного висловлювання учнів. Аналіз учнівських творів.

Тема 24. Перекази і твори як види письмових робіт з розвитку зв'язного мовлення, методика їх проведення

Перекази в початкових класах. Види переказів, їх значення та дидактичні можливості. Вимоги до текстів переказів.

Учнівські твори, їх значення для розвитку мовлення учнів. Види учнівських творів, їхня тематика, вимоги до них. Методика роботи над усним і письмовим твором. Прийоми роботи над мовними помилками. Критерії оцінювання творів і переказів у різних класах.

Модульна контрольна робота № 3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО І ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ

Тема 25-26. Літературне читання у початковій школі. Формування і розвиток навички читання. Використання інноваційних методів та форм роботи на уроках літературного читання в процесі формування читацьких навичок учнів

Читання як навчальний предмет, його завдання. Освітнє і виховне значення уроків читання. Завдання уроків класного читання. Зміст і обсяг програмних вимог з читання. Вимоги до підручників з читання. Коло читання молодших школярів: тематика, жанри. Види читання : голосне, мовчазне. Співвідношення читання вголос і про себе на уроках читання. Способи читання: по буквах, складах, складами і словами, цілими словами. Умови успішного формування способів читання. Якості читання та прийоми вироблення навичок правильного, свідомого, виразного, швидкого читання. Використання інноваційних методів та форм роботи на уроках літературного читання.

Тема 27-28. Методика роботи над текстом на уроці читання. Структурний і смисловий аналіз тексту

Підготовка учнів до сприймання твору, перше читання твору, бесіда після першого читання з метою перевірки враження і усвідомлення змісту прочитаного, повторне читання для поглибленого осмислення тексту і читання за частинами, аналіз зображувальних засобів з виявленням мотивів поведінки героїв і оцінкою їх дій, складання плану прочитаного, переказування прочитаного, узагальнююча (підсумкова) бесіда. Творча робота у зв'язку з опрацюванням тексту: творчий переказ, продовження оповідання, оповідання за аналогією, словесне малювання, інсценізація, драматизація.

Тема 29-30. Особливості читання художніх творів різних жанрів та методика їх аналізу

Панорама уроків читання. Методика опрацювання оповідань. Особливості роботи над казкою. Особливості роботи над байкою. Особливості роботи над віршем. Особливості роботи над науково-пізнавальними статтями. Робота над малими фольклорними жанрами.

Тема 31. Методика проведення уроків позакласного читання (роботи з дитячою книжкою)

Позакласне читання як різновид предмета «Читання». Мета і завдання позакласного читання. Зв'язок літературного читання та роботи з дитячою книжкою. Прийоми розвитку читацьких інтересів. Засоби популяризації книги. Структура і методика уроків позакласного читання. Облік позакласного читання.

Модульна контрольна робота № 4

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин				
	Денна форма навч.				
	Усього	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.)	СРС
II семестр					
Змістовий модуль 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука. Методика навчання грамоти					
Тема 1. Методика навчання української мови в початкових класах як окрема навчальна дисципліна. <i>Самостійна робота.</i> Короткий огляд підручників та їх побудови. Ознайомитися та тезисно занотувати	6	2			4

Державний стандарт початкової освіти (ключові компетентності, мовно-літературна освітня галузь, мета мовно-літературної освітньої галузі, вимоги до обов'язкових результатів навчання)					
Тема 2. Лінгводидактичні та психолінгвістичні основи методики навчання української мови в початковій школі. Інтегрований підхід до навчання у НУШ. Сучасні методи та прийоми вивчення мови в початкових класах. <i>Самостійна робота.</i> Методична система «Щоденні 5» як новітній метод навчання учнів Нової української школи.	4	2			2
Тема 3. Методика проведення різних типів уроків української мови в початковій школі. НУШ та інноваційні технології на уроках української мови: інтегроване навчання, технологія формування та розвитку критичного мислення, LEGO технології. <i>Самостійна робота.</i> Технологія проблемного навчання. Ігрові технології навчання.	4			2	2
Тема 4-5. Методика навчання грамоти. <i>Самостійна робота.</i> Розробіть вправи ігрового характеру на звуковий аналіз і звуковий синтез (10). Характеристика способів навчання письма. Особливості нової системи каліграфічного письма.	8	2		2	4
Модульна контрольна робота № 1.	2			2	
Змістовий модуль 2. Методика роботи над вивченням лексикології, морфемної будови слова, фонетико-графічного матеріалу, орфографії					
Тема 6-7. Методика вивчення фонетики і графіки. <i>Самостійна робота.</i> Зробити зразок «пеналу» звукових моделей для дітей та для вчителя (більшого розміру). Набір карток для звукового аналізу слів.	8	2		2	4

Тема 8. Методика навчання орфографії. <i>Самостійна робота.</i> Підібрати тексти для різних видів диктантів. Розробити орфографічні тренажери для (2 – 4 класів).	6	2			4
Тема 9-10. Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів орфографічного грамотного письма.	4	2		2	
Тема 11 - 12. Методика вивчення елементів лексикології. <i>Самостійна робота.</i> Методика лексичного розбору.	6	2		2	2
Тема 13. Психолого-педагогічні особливості словникової роботи в початковій школі. <i>Самостійна робота.</i> Розробити вправи для вивчення лексичного матеріалу в початкових класах.	4	2			2
Тема 14. Методика вивчення морфемної будови і знайомство з елементами словотворення. <i>Самостійна робота.</i> Поглиблення знань учнів про морфемну будову слова та словотворення під час вивчення основних частин мови. Робота над значущими частинами слова в аспекті розвитку мовлення молодших школярів.	4	2			2
Тема 15. Засвоєння молодшими школярами понять із галузі морфеміки і словотвору.	2			2	
Модульна контрольна робота № 2.	2			2	
Разом за II семестр	60	18		16	26
III семестр					
Змістовий модуль 3. Методика формування у молодших школярів граматичних понять. Методика розвитку зв'язного мовлення					
Тема 16 - 17. Методика вивчення частин мови. <i>Самостійна робота.</i> Побудувати фрагменти уроків на ознайомлення учнів з іменником,	10	2		2	6

прикметником, дієсловом, займенником, прислівником, числівником. Підібрати лінгвістичні ігри до вивчення частин мови.					
Тема 18. Методика роботи над елементами синтаксису. <i>Самостійна робота.</i> Принципи розташування граматичного матеріалу за роками навчання. Вивчення речення в різних класах початкової школи.	6	2			4
Тема 19. Формування уявлень про ускладнене речення. <i>Самостійна робота.</i> Підібрати матеріал до тематичного лепбуку за розділом «Методика формування у молодших школярів граматичних понять».	8			2	6
Тема 20-21. Наукові основи методики розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. <i>Самостійна робота.</i> Дібрати ігрові прийоми для розвитку усного діалогічного й монологічного мовлення.	4	2		2	2
Тема 22. Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів на уроках української мови. Методика формування аудіативних умінь.	2	2			
Тема 23. Робота над продуктивними видами мовленнєвої діяльності: говоріння, письмо. <i>Самостійна робота.</i> Розробити конспект уроку розвитку зв'язного писемного мовлення.	4	2			2
Тема 24. Перекази і твори як види письмових робіт з розвитку зв'язного мовлення, методика їх проведення.	2			2	
Модульна контрольна робота № 3.	2			2	
Змістовий модуль 4. Методика літературного і позакласного читання					

<p>Тема 28-29. Літературне читання у початковій школі. Формування і розвиток навички читання. Використання інноваційних методів та форм роботи на уроках літературного читання в процесі формування читацьких навичок учнів.</p> <p><i>Самостійна робота.</i> Розробити конспект уроку літературного читання з використанням інноваційних технологій (2-3 клас)</p>	6	2		2	2
<p>Тема 30-31. Методика роботи над текстом на уроці читання. Структурний і смисловий аналіз тексту.</p>	4	2		2	
<p>Тема 32-33. Особливості читання художніх творів різних жанрів та методика їх аналізу.</p>	4	2		2	
<p>Тема 34. Методика проведення уроків позакласного читання (роботи з дитячою книжкою).</p> <p><i>Самостійна робота.</i> Розробити конспект уроку позакласного читання з використанням інноваційних технологій (4 клас)</p>	4	2			2
<p>Модульна контрольна робота № 4.</p>	2			2	
<p>Разом за III семестр</p>	60	18		18	24

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання
II семестр

№ з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
1	Тема 1. Методика навчання української мови в початкових класах як окрема навчальна дисципліна.	2
2	Тема 2. Лінгводидактичні та психолінгвістичні основи методики навчання української мови в початковій школі. Інтегрований підхід до навчання у НУШ. Сучасні методи та прийоми вивчення мови в початкових класах.	2
3	Тема 4. Методика навчання грамоти.	2
4	Тема 6. Методика вивчення фонетики і графіки.	2
5	Тема 8. Методика навчання орфографії.	2
6	Тема 9. Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів орфографічного грамотного письма.	2
7	Тема 12. Методика вивчення елементів лексикології.	2
8	Тема 13. Психолого-педагогічні особливості словникової роботи в початковій школі.	2
9	Тема 14. Методика вивчення морфемної будови і знайомство з елементами словотворення.	2
	Разом за II семестр:	18
	III семестр	
10	Тема 16. Методика вивчення частин мови.	2
11	Тема 18. Методика роботи над елементами синтаксису.	2
12	Тема 20. Наукові основи методики розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. Тема 22. Формування мовленнєвої компетентності	2

13	молодших школярів на уроках української мови. Методика формування аудіативних умінь.	2
14	Тема 23. Робота над продуктивними видами мовленнєвої діяльності: говоріння, письмо.	2
15	Тема 25. Літературне читання у початковій школі. Формування і розвиток навички читання. Використання інноваційних методів та форм роботи на уроках літературного читання в процесі формування читацьких навичок учнів.	2
16	Тема 27. Методика роботи над текстом на уроці читання. Структурний і смисловий аналіз тексту.	2
17	Тема 29. Особливості читання художніх творів різних жанрів та методика їх аналізу.	2
18	Тема 31. Методика проведення уроків позакласного читання (роботи з дитячою книжкою).	2
	Разом за III семестр	18

**Перелік практичних (лабораторних, семінарських) занять
для студентів денної форми навчання
II семестр**

№ з/п	Тема практичного (лабораторного, семінарського) заняття	Кількість годин
1	Тема 3. Методика проведення різних типів уроків української мови в початковій школі. НУШ та інноваційні технології на уроках української мови: інтегроване навчання, технологія формування та розвитку критичного мислення, LEGO технології.	2
2	Тема 5. Методика навчання грамоти.	2
3	Модульна контрольна робота № 1.	2
4	Тема 7. Методика вивчення фонетики і графіки.	2
5	Тема 10. Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів орфографічного грамотного письма.	2
6	Тема 12. Методика вивчення елементів лексикології.	2

7	Тема 15. Засвоєння молодшими школярами понять із галузі морфеміки і словотвору.	2
8	Модульна контрольна робота № 2.	2
	Разом за II семестр	16
III семестр		
9	Тема 17. Методика вивчення частин мови.	2
10	Тема 19. Формування уявлень про ускладнене речення.	2
11	Тема 21. Наукові основи методики розвитку зв'язного мовлення молодших школярів.	2
12	Тема 24. Перекази і твори як види письмових робіт з розвитку зв'язного мовлення, методика їх проведення.	2
13	Модульна контрольна робота № 3.	2
14	Тема 26. Літературне читання у початковій школі. Формування і розвиток навички читання. Використання інноваційних методів та форм роботи на уроках літературного читання в процесі формування читацьких навичок учнів.	2
15	Тема 28. Методика роботи над текстом на уроці читання. Структурний і смисловий аналіз тексту.	2
16	Тема 30. Особливості читання художніх творів різних жанрів та методика їх аналізу.	2
17	Модульна контрольна робота № 4.	2
	Разом за III семестр	18

Самостійна робота

№ з/п	Тема самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Короткий огляд підручників та їх побудови. Ознайомитися та тезисно занотувати Державний стандарт початкової освіти (ключові компетентності, мовно-літературна освітня галузь, мета мовно-	4

	літературної освітньої галузі, вимоги до обов'язкових результатів навчання).	
2	Тема 2. Методична система «Щоденні 5» як новітній метод навчання учнів Нової української школи.	2
3	Тема 3. Технологія проблемного навчання. Ігрові технології навчання.	2
4	Тема 4. Розробіть вправи ігрового характеру на звуковий аналіз і звуковий синтез (10). Характеристика способів навчання письма. Особливості нової системи каліграфічного письма.	4
5	Тема 6. Зробити зразок «пеналу» звукових моделей для дітей та для вчителя (більшого розміру). Набір карток для звукового аналізу слів.	4
6	Тема 8. Підібрати тексти для різних видів диктантів. Розробити орфографічні тренажери для (2 – 4 класів).	4
7	Тема 11. Методика лексичного розбору.	2
8	Тема 13. Розробити вправи для вивчення лексичного матеріалу в початкових класах.	2
9	Тема 14. Поглиблення знань учнів про морфемну будову слова та словотворення під час вивчення основних частин мови. Робота над значущими частинами слова в аспекті розвитку мовлення молодших школярів.	2
	Разом за II семестр	26
10	Тема 16. Побудувати фрагменти уроків на ознайомлення учнів з іменником, прикметником, дієсловом, займенником, прислівником, числівником. Підібрати лінгвістичні ігри до вивчення частин мови.	6
11	Тема 18. Принципи розташування граматичного матеріалу за роками навчання. Вивчення речення в різних класах початкової школи. Тема 19. Підібрати матеріал до тематичного лепбуку	4 6

12	за розділом «Методика формування у молодших школярів граматичних понять».	
13	Тема 20. Дібрати ігрові прийоми для розвитку усного діалогічного й монологічного мовлення.	2
14	Тема 23. Розробити конспект уроку розвитку зв'язного писемного мовлення.	2
15	Тема 25. Розробити конспект уроку літературного читання з використанням інноваційних технологій (2-3 клас).	2
16	Тема 31. Розробити конспект уроку позакласного читання з використанням інноваційних технологій (4 клас).	2
Разом за III семестр		24

4. ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНЕСЕНО НА ІСПИТ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Методика навчання української мови як наука.
2. Принципи та методи навчання української мови.
3. Дидактичні засоби навчання української мови.
4. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з рідної мови.
5. Психологічні та лінгвістичні засади методики навчання грамоти.
6. Короткий огляд історії методів навчання грамоти.
7. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти.
8. Добукварний період навчання грамоти його специфіка завдання і методика реалізації програмових вимог.
9. Букварний період його структура, зміст і методи роботи з учнями.
10. Особливості післябукварного періоду навчання грамоти.
11. Буквар – перша навчальна книга з навчання грамоти. Аналіз букваря.
12. Лінгвістичні засади формування у молодших школярів понять про мову і мовлення.
13. Лінгводидактичні аспекти навчання мови у початковій школі.
14. Формування мовленнєвої компетентності в учнів початкової школи.
15. Культура мовлення та етики мовного спілкування молодшого школяра.
16. Особливості вивчення голосних і приголосних звуків, специфіка формування в учнів поняття про голосні звуки і способи їх позначення буквами.
17. Особливості вивчення приголосних звуків (тверді та м'які, способи їх позначення на письмі; дзвінки та глухі приголосні).

18. Звуковий та звуко-буквений аналізи як найефективніші прийоми навчання грамотного письма.
19. Завдання вивчення лексикології в початковій школі.
20. Наукові засади методики навчання елементів лексикології в початковій школі.
21. Види вправ із лексики.
22. Методика роботи з багатозначними словами, переносним значенням слів.
23. Методика роботи над синонімами, антонімами, явищами омонімії.
24. Методика роботи з фразеологізмами у навчанні рідної мови.
25. Словникова робота в початковій школі.
26. Методика роботи з діалектною лексикою.
27. Завдання та етапи вивчення морфемної будови слова.
28. Пропедевтика словотворчої роботи в 1-2 класах.
29. Особливості засвоєння молодшими школярами понять із галузі морфеміки і словотвору.
30. Методика вивчення частин мови. Методика вивчення іменника.
31. Методика вивчення прикметника.
32. Методика вивчення займенника.
33. Методика вивчення дієслова.
34. Методика вивчення прислівника, числівника.
35. Методика ознайомлення зі службовими словами.
36. Орфографія як предмет вивчення: лінгвістична природа написань.
37. Психологічні основи методики навчання орфографії.
38. Види орфографічних вправ та методика їх проведення.
39. Початкові уявлення про речення і його будову.
40. Робота над засвоєнням понять «основа речення», «головні члени речення», над встановленням синтаксичного зв'язку між членами речення.
41. Особливості вивчення однорідних членів речення.
42. Ознайомлення зі складним реченням у початковій школі.
43. Види вправ із синтаксису і пунктуації.
44. Формування уявлень про текст в учнів початкової школи.
45. Методика роботи над текстом у 1-2 класах.
46. Методика роботи над текстом у 3-4 класах.
47. Види переказів і методика роботи над ними.
48. Методика роботи над усним і письмовим твором.
49. Літературне читання як навчальний предмет, його завдання і структура.
50. Класифікація уроків класного читання.
51. Методика вироблення в учнів навичок правильного та швидкого читання.
52. Вироблення у молодших школярів навичок виразного читання.
53. Методика опрацювання оповідання, науково-пізнавальної статті у початковій школі.
54. Методика опрацювання казок.
55. Методика вивчення байок.
56. Методика опрацювання віршів.
57. Особливості методичної роботи над загадками, скоромовками, приказками, прислів'ями.

58. Зміст, значення та специфіка уроків роботи з дитячою книжкою на підготовчому етапі.

59. Зміст, значення та специфіка уроків роботи з дитячою книжкою на початковому етапі.

60. Зміст, значення та специфіка уроків роботи з дитячою книжкою на основному етапі.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; ділова гра; мозковий штурм.

III. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний, письмовий, модульний, тестовий, самоконтроль, самооцінка, іспит.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань за поточну успішність становить 50 балів, на екзамен – 50 балів.

1 курс II семестр

Поточне оцінювання, модульний контроль								Самостійна робота								Сума	
T3	T5	T6 мкр	T8	T11	T13	T16	T17 мкр	T1	T2	T3	T4	T7	T9	T12	T14	T15	50
2	2	10	2	2	2	2	10	1	1	1	2	3	2	1	2	1	

Поточне оцінювання упродовж семестру:

1. Семінарські (практичні) заняття - 16 б. (8 з. по 2 б. = 16 б).
 2. Модульний контроль – 20 б. (1 к. р. по 10 б.= 20 б).
 3. Самостійна робота (14 б.) (9 з. по 1-3 б. = 14 б).
- В кінці семестру усі бали сумуються. Максимальна кількість балів – 50.

2 курс III семестр

Поточне оцінювання, модульний контроль									Самостійна робота							Сума
T19	T21	T23	T26	T27 мкр	T 29	T31	T33	T35 мкр	T18	T20	T21	T22	T25	T28	T34	50
2	2	2	2	10	2	2	2	10	1	1	3	1	2	2	2	

Поточне оцінювання упродовж семестру:

1. Семінарські (практичні) заняття - 18 б. (9 з. по 2 б. = 18 б).
 2. Модульний контроль – 20 б. (1 к. р.х2 = 20 б).
 3. Самостійна робота (12 б.) (7 з. по 1-3 б.=12 б.)
- В кінці семестру усі бали сумуються. Максимальна кількість балів – 50.

Підсумковий контроль - іспит (50 балів).

Білет складається з трьох питань. Перше та друге питання передбачає виявлення рівня знань студентів теоретичного характеру і оцінюється максимально по 20 балів.

Третє питання передбачає виявлення вміння студента застосовувати теоретичні знання у виконанні завдань практичного характеру і оцінюється максимально 10 балами:

Одержана на іспиті кількість балів додається до кількості балів за семестр і на основі загальної суми балів ставиться семестрова оцінка за 100 – бальною системою в навчальний журнал, залікову відомість та залікову книжку студента.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
			Екзамен, диференційований залік		Залік
A	відмінно	90-100	відмінно	5	зараховано
B	дуже добре	81-89	добре	4	
C	добре	71-80		3	
D	задовільно	61-70	задовільно	2	
E	достатньо	51-60	незадовільно	2	не зараховано
FX	незадовільно	21-50	незадовільно	2	не зараховано
F	незадовільно	0-20	незадовільно	2	не зараховано

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальна програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Лекційні, практичні і семінарські матеріали.
4. Завдання для самостійної роботи.
5. Матеріали діагностики і контролю навчальної діяльності студентів:
 - тестові завдання для контролю знань матеріалу модулів;
 - комплексних контрольних робіт.
6. Питання до іспиту.
7. Білети до іспиту.
8. Методичні посібники з української мови для початкової школи.
9. Підручники з української мови та літературного читання.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник / за ред. М.С. Вашуленка. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
2. Кірик М. Ю., Данилова Л. І. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с.
3. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
4. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 1-2 та 3-4 класи. Київ: Світоч, 2019. 336 с.
5. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали / кол. автор. ; за заг. ред. О.М.Топузова ; укл. М.В.Головко. Київ : Педагогічна думка, 2021.192 с.

Допоміжна

1. Бабюк Т. Й., Гордійчук М. С., Попова О. Ю. Методика навчання освітньої галузі «Мови і літератури» : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: Друк-сервіс, 2017. 142 с.

2. Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі: навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-тім. І. Огієнка; за заг. ред. Н. В. Гудими. Кам'янець-Подільський : Друк-сервіс, 2018. 166 с.
3. Онопрієно О.В. Інструментарій оцінювання результатів компетентісно орієнтованого навчання молодших школярів: методичний посібник. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 72 с.
4. Прищепа О.Ю. Формування і розвиток навичок письма молодших школярів на засадах диференційованого підходу: методичний посібник. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 72 с.
5. Старагіна І. П., Терещенко В. М., Панченков А. О. Нова українська школа: розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання: навчально-методичний посібник. Харків: Соняшник, 2020. 176 с.
6. Фідкевич О. Л., Бакуліна Н. В. Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2019. 64 с.
7. Фідкевич О.Л., Богданець-Білоskalенко Н.І. Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2020. 96с.

10. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Вашуленко О.В. Формування у молодших школярів умінь створювати власні висловлювання на уроках літературного читання : методичні рекомендації.

URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/vashulenko-o.-metodychni-rekomendatsiyi_.pdf (дата звернення: 12.04.2021)

Держстандарт початкової освіти. URL: <https://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/> (дата звернення: 10.03.2021)

Навчальні програми для 1- 4 класів. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 12.04.2021)